

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Disquisitionvm Magicarvm Libri Sex

Delrío, Martín Antonio

Mogvntiae, 1624

Qvæstio XIII. An ad confessionem duarum mulierum procedi possit siue ad
torturam, siue ad condemnationem?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62472)

QVÆSTIO XIII.

An ad confessionem duarum mulierum procedi possit siue ad torturam, siue ad condemnationem?

VM omnes fateantur, & ratio maioris detrimēti dicitur, plura requiri ad condemnationem quam ad torturam, & non quæcunque ad istam sufficiunt, etiam ad illam sufficere; sunt ista duo dispendenda.

De tortura sunt qui absolute negent, & semper volunt à tribus vel qualiter pro denunciatorum qualitate facta nominationem, ut possit torqueri denunciata. sic DD. Friburgenses. quibus obstat, axioma toties ab illis receptum: quæ probationes sufficiant id totum à iudicis arbitrio dependere. poterit ergo, quando iudicabit, se duarum denominatione, propter circumstantias personarum &c. satis verisimiles probationes habere, ad torquendum procedere.

Probant tamen auctoritate & ratione, auctores laudant D. Binsfeldium. *d. concl. 6. dubio. 2. vers. septimum illatum.* & me ipsum *d. lib. 5. sect. 3. vers. secundum indicium.* rationem hanc adferunt: viri testimonium plus ponderis habet, quàm feminae ob sexus fragilitatem: at duorum virorum sociorum denunciatio requiritur, ut aduersus denunciatam personam ad quæstionem procedi possit: igitur duarum feminarum nominationes ad hoc non sufficiunt, sed plurius requiruntur.

Negari non potest, quin hæc sententia & tutior sit, & rationi maxime cōsentanea, si tamen iudex sibi censeret ad torturam deueniendum, non aulim factum damnare: propter axioma præfatum, & quia DD. Patuini absolute

A asserunt, ex testatione duarum mulierum, quibus solus sexus obstat, iuste ad torturam procedi posse.

Ad me quod atinet, si probabiliter tales duæ denuncient, cum bonis circumstantijs, maxime scientiæ causa, & non sint contraria virorum testimonia: quæ semper pluries facienda, non verer hoc sequendum dicere. Quod si viri vnus testimonium adesset, non dubitarem cum eo vnus mulieris benemunitam circumstantijs requisitis nominationem admittere ad torturam tantum. Solarum etiam trium feminarum complicum denunciationem ad eandem sufficere posse cenfeo. Nec tamē propterea pugno cum traditis *d. vers. secundum*: illic enim nolui tradere quid in rigore iudici permissum sit, sed exempli gratia numerum expressi, cum quo vel scrupulosissimus iudex queat esse securus.

Ad condemnationem nulli vnquam sim author ex duarum tantum mulierularum nominatione procedere, nisi præterea adessent alia sufficientia adminicula: & hoc non sufficere docent multi, ut Decius in *l. femina. numero 35. de reg. iur. Riminal. Iun. conf. 217. num. 5. post Gandin. & alios Farinat. q. 59. num. 26. & 27.* quicum Riminal. concludit ad condemnationem pænæ ordinariæ in criminalibus criminaliter intētatis, nec tres quidem feminas sufficere: quod retulit, nec reiecit Baiardus *ad d. q. 24. n. 7.* Ratio est, quia feminae in criminalibus non habentur pro integris personis, & minoris fidei sunt quam viri, ut pote non omni exceptione maiores *d. c. forus. Alex. conf. 11. n. 11. l. 1. Capola in cri. conf. 32. nu. 2. Socin. conf. 54. col. 2. lib. 3. Aymon. conf. 99. nu. 5. Anton. Gomez. tomo 3. resolut. c. 12. numero 20.* ideo numerus in illis supplet fidem. *Innoc. in c. cum nuntius de test. Petrus Ancharan:*

lib. 3. q. 51. numer. 38. & multos citans Binsfeld. d. concl. 6. in fin. & Farina. d. nu. 26. *summa namque fragilitas & leuitas est huius sexus, iuxta illud, quod Ciceroni tribuitur:*

- ” Crederatem ventis animam ne crede puellis.
 ” Namque est feminea tutior aura fide.
 ” Quid leuius pluma? puluis: quid pulvere? ventus:
 ” Quid vento? mulier: quid muliere? nihil.

QVÆSTIO XIV.

An denunciations feminarum tum magis fidem faciant, quando non adsunt testimonia virorum in contrarium?

VIBUSDAM videtur non videri earum fidem magis, augeri, quandoquidem mulierum conditio spectanda sit. l. 3. §. tum agi & §. qua argumenta d. de test. Alij vero, pro affirmatiua a deo exierte scribunt, vt negent se videre quid obstat. Quia quod in 13. quaestionis responsione dictum, denunciationibus faminarum plurium, nempe trium vel quatuor in ordine ad torturam credi: id intelligendum, si nihil illis præter sexum obstat: obstat autem illis præter sexum multum per omnem modum, si in contrarium sint indicia, præsumptiones aut testimonia siue virorum, siue faminarum: adeo vt si essent vel viri vel feminae, à quibus probabiliter exculparetur denunciatus: nec sex quidem faminis vnã complice denūciantibus, in ordine ad torturam credendū sit. Igitur plus fidei obtinet, nullis viris contrariū testantibus. Quid si dicamus, secundum se intrinsece, & intensiue fidem tum non auge-

ri: sed ab intrinseco tantum & extensiue, quatenus omni obstaculo remoto, ratio naturalis dicat, plus credendum faminis hoc casu?

QVÆSTIO XV.

An plurium minorennium denunciatio faciat indicium ad torturam?

NOTANDVM primo non posse minorennis, ne in exceptis quidem criminibus testificari nisi sint eius ætatis, vt iam aliquomodo possint torqueri, iuxta Marsil. in l. de minore n. 11. d. de quasi & Carer. in praxi crimin. Notandum 2. minorennium varios esse gradus ætatis: nam nomen porrigitur vsque ad annum xxv.

Dico primo minorennis qui habet annum ætatis vice simum, in criminalibus omnibus est testis idoneus. arg. à contrario l. in testimonium d. de test. tenent glos. in l. iniusti d. eod. Spec. & ibi Ioan. And. tit. de testib. §. num. 34. communem & practicatam esse, & qui contradixere in aduertenter locutus, scribit Farina. q. 58. num. 19. & 21.

Dico secundo si sit minor viginti annis, sed iam est pubes, sunt varia Doctorum sententia.

Prima est, talem non esse idoneum testem in criminalibus, nisi in defectu aliorum testium, quando ex natura rei alij testes haberi non possunt, secus si ex accidenti fiat, quod alij nequeant haberi. Sic post Host. & Bald. Alex. conf. 64. num. 1. Specul. & ibi Ioan. Andr. d. loco. 1. in l. 1. c. de sum. Trin. num. 50. & in l. fin. c. de indign. Marsil. conf. 11. num. 5. & conf. 162. num. 5. & conf. 127. n. 9. & multi alij referant à Farina. d. q. 59. nu. 10. Secunda sententia fuit Guidonis de Suzaria hoc verum esse in accusatore producē-

te, non